FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT ... LANGUAGE

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 171 CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, AUGUST 31, 1950 LETO LII — VOL. LII.

BESNE BORBE ZA MESTO POHANG

Važen hrib Battle neprestano menjuje svoje gospodarje. – 20,000 komunistov napada mesto Pohang.

TOKIO. — V srditih bojih so bili poškodovani in deloma porušeni deli mesta Pohanga, kjer so severni Korejci nekaj jardov pridobljenega ozemlja drago plačali. Včasih sta obe strani skoraj istočasno napadali.

Zavezniške čete trdno drže to drugo največje korejsko pristanišče kakor tudi ceste, ki vodijo proti mestu Taegu, ki je osrčje korejske centralne fronte.

Na ti dve mesti je pridrvelo v napad 40,000 komunistov, nadaljni so pa še na poti na fronto.

Na južnem koncu 120 milj dolge fronte so ameriške zamorske in južnokorejske čete zavzele Battle hrib, v bližini pristanišča Masana. To je bilo zdaj v dveh tednih že osmič, da je ta važen hrib menjal svoje gospodarje. V bitki pri Pohangu je 20,000 severnih Korejcev.

Nadaljna sila, ki šteje 20,000 komunistov, prodira proti mestu Taegu na centralni fronti.

Za "ljudske množice" je vse dobro

Moskva. — V Moskvo je prispela te dni pošiljka pohištva, ki je bilo pomankljivo izdelano in je imelo mnogo hib. Vlada je poklicala na odgovor voditelja šumerlinske tovarne, ki je pohištvo izdelala. Ta se je opravičeval, češ da je bilo pohištvo po pomoti poslano v Moskvo in da je bilo namenjeno za province.

Spoj radio aparata povzročil smrt žene

Akron, O. — Mrs. Josephine Yankovich, stara 30 let, je stopila na dvorišče svoje hiše, da bi prekinila spoj svojega radio aparata, ki je bil spojen z dovodno žico. Njene noge so bile mokre od mokrih tal, ker je deževalo, in stresljaj jo je ubil.

Vremenski prerok pravi:

Oblačno, malo spremembe v temperaturi. Grmenje in dežni prši.

Tri na dan

Na konvenciji SNPJ je bil izvoljen za gl. urednika Milan Medvešek. Joj!

* * *

Menda zato, vsaj mi sodimo tako, ker delegacija ni imela druge izbire. Hudo je v takem slučaju.

* * *

Sedanji urednik Tone Garden ni hotel biti več in Milanček je bil edini, ki se je ponujal. Je bil pa že Krjavelj bolj zakej! Prosveta pač ne zasluži kaj boljšega.

ZVERINSKI UMOR DRUŽINE PETIH ČLANOV V RHODE ISLANDU

East Greenwich, R. I. — Edwin Reynolds, 27 let star, je priznal policiji, da je umoril družino petih članov, pri kateri je stanoval. Umor je bil posledica ljubezenske zadeve med njim in 31 let staro gospodinjo, Mrs. Beatrice Dusza, ki je pričakovala rojstvo otroka, kateremu bi bil Reynolds oče.

Reynolds je najprej pobil s stolom gospodarja, 39 let starega moža Mrs. Dusze, nato pa je stopil v klet po sekiro ter ga z njo končal. Zatem je pobil in podavil Mrs. Duszo ter njene tri otroke, 11 letno Beatrice, 8 letno Kathryn in 3 leta staro Gail. Ko je opravil svoje grozno delo, je zažgal hišo, da bi tako zabrisal sledove svojega zločina.

Slovenska pisarna

6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

Iz taborišča je dospel včeraj Stanko Mrva. Stanuje na 1248 E. 60. St. Na isti naslov so prišli dan preje Cvajnarjevi iz Indiane. Dobrodošli!

Iz taborišča v Spittalu (Avstrija) prosijo Špornovi (Franc 1895, Marija 1890 in Heda 1931) za dobrosrčnega sponzorja ali vsaj za možnost stanovanja. — Kdor bi se jih usmilil, naj pošlje svoj naslov naši pisarni.

Ta teden se zaključi počitniška šola novonaseljenih otrok. Poučevali so učiteljice ga. Danica Vrtačnikova, ga. Tončka Mravljetova in Father Godina. Razred se ohrani tudi med šolskim letom, toda samo s sobotnim poukom. V farno šolo sv. Vida se je vpisalo 20 novonaseljenih otrok. Prejšnji teden je razred napravil zlet v živalski vrt in ob tej priliki obiskal svojo prvo učiteljico go. Danico, ki je otroke na vrtu svojega doma ljubeznivo pogostila. Mrs. Joe Grdina je s svojim avtom pomagala pri prevozu. Hvala lepa!

SPREJEM KONTROLE MEZD IN CEN

Posvetovalci senata in zbornice poslancev so se zedinili glede kontrole cen in mezd.

WASHINGTON. — Posvetovalci senata in poslanske zbornice so se 29. avgusta sporazumeli za kontrolo cen in plač in sicer na "selektivni" bazi (to je na bazi izbire kontrole) ter naglasili, da morata biti obe kontroli (cen in plač) istočasno uveljavljeni.

Zdaj so odstranjene vse zapreke odobritvi predloge za ekonomsko kontrolo.

Kako zdaj stvar stoji, bo ta predloga dovoljevala predsedniku Trumanu uveljavljenje trojne vrste kontrole:

PROSTOVOLJNI sporazum med industrijami in delavskimi skupinami.

SELEKTIVNO kontrolo s skupaj povezano kontrolo cen in mezd odnosno plač.

SPLOŠNO in obvezno določitev cen in mezd.

Predloga pa dovoljuje predsedniku, da naredi v kontroli take prilagoditve, kakršne se mu zde potrebne, da se doseže čim večje soglasje med življenjskimi cenami in mezdami.

Poizvedovalni količek

Rad bi zvedel za naslove svojih sorodnikov in sicer:

Berlan Anton, ki se je do leta 1914 nahajal na Ely, Minn., sedaj je menda pa v Gilbertu. Doma je iz Gatine pri Grosupljem.

Pepper Frančiška, rojena Femc v Studencu pri Stični. Baje se nahaja v Clevelandu.

Ako kdo ve za njih naslove, ali pa če sami to čitajo so prošeni, da sporočijo na naslov: Grčar Viktor, Naipa 450, Buenos Aires, Argentina.

Delavska "bossa" Green in John Lewis si kadita z vljudnim, toda jedkim in pikrim sarkazmom

Njuni medsebojni pokloni spominjajo na Gastona in Alfonza, znana francoska karakterja iz časopisne "funny page."

WASHINGTON, 29. avgusta. William Green, preds. Ameriške delavske federacije, je nocoj potrdil obljubo svoje organizacije, da bo slednja storila vse, kar je v njeni moči, v borbi proti komunizmu, vključno z obljubo, da ne bo proglašala nikakih stavk.

Tozadevna izjava je bila vsebovana v pismu Johnu L. Lewisu, predsedniku unije premogarjev, kateremu je Green sicer vljudno, toda odloččno povedal, naj on, John Lewis, skrbi za svoje lastne zadeve, Green bo pa za svoje.

Greenovo pismo je bilo odgovor na sarkastičen in jedek 'memorandum', ki ga je poslal John Lewis Greenu in ga obvestil, da njegova premogarska unija ne bo dala nobene obljube glede neštrajkanja, kakršno je predlagal predsednik AFL.

"Upam, da mi boste oprostili, če vam povem, da moji premogarji še niso pripravljeni, da bi jih vi poslali "down the river," je pisal Lewis Greenu.

Green pa mu je odgovoril: — "Kot predsednik AFL nisem zahteval od te organizacije, da mi da obljubo o nestavkanju. Ampak," je nadaljeval Green v svojem pismu, "dovolite mi, da Vam naznanim, da smo danes prav tako pripravljeni kakor smo bili v drugi svetovni vojni, da se vzdržimo vseh štrajkov, kadar koli nam bo preds. Zdr. držav svetoval, da je obljuba o neštrajkanju potrebna v svrho obrambe in zaščite naše države proti komunistični agresiji."

Lewisov odgovor na to pismo je bil še bolj strupen kakor je bil njegov prvi.

"Saj veste, Bill, da mi je zelo neljubo, če motim in vzburkavam vašo mirno in urejeno eksistenco. Vendar sem še vedno mnenja, da pravice ameriškega delavstva in industrij ne smejo biti okrnjene na ljubo vaši želji po ortodoksni spoštovani dostojnosti."

Green pa mu je na to pismo zopet zabelil:

"Dokler nisem prejel Vašega memoranduma, nisem nikoli sanjal, da bi Vi utegnili biti vznemirjeni nad vzburkanjem miru moje uravnane eksistence."

Bridges izobčen iz CIO

WASHINGTON. CIO organizacija je izključila iz svojih vrst Harry-ja Bridgesa in njegovo International Longshoremen's and Warehousemen's unijo zaradi njihove pripadnosti komunistični liniji.

Eksekutivni odbor CIO organizacije je pod predsedovanjem predsednika Philipa Murrayja izključil z 41 glasovi proti dvema tega notoričnega levičarskega zgagarja in delavskega voditelja na zapadni obali. — Istočasno je odbor izključil tudi unijo ribičev in unijo ladijskih kuharjev in strežnikov, ki sta se pridružili Bridgesovi organizaciji.

Jakob Malik pravi, da zahtevajo Amerikanci v Koreji konec vojne

Med delegati je razpečeval kablogram, ki se ga baje podpisali ameriški vojni ujetniki.

Lake Success. — Dne 29. avgusta je Jakob Malik, delegat Sovjetske zveze in ta mesec tudi predsednik zasedanja Združenih narodov, razdeljeval med delegate kablogram, ki ga je baje podpisalo 39 ameriških vojnih ujetnikov v Koreji, ki apelirajo na Združene narode, naj odpokličejo iz Koreje ameriške in pridružene čete, da se konča to "nesmiselno prelivanje krvi."

Ameriški viri pravijo, da ne poznajo nobenega načina, po katerem bi mogli dognati, da-li so omenjeni res vojni ujetniki, in o okoliščinah, v katerih so podpisali kablogram — če so ga sploh podpisali — ali prostovoljno ali prisiljeno.

Ujetniki pravijo, da se jim v ujetništvu dobro godi ter protestirajo proti dejstvu, da so bili poslani v Korejo. Dalje pravijo, da so bili zaprepaščeni ob prihodu v Korejo, ko so ugotovili, "da južni Korejci niso naši prijatelji in da je njihova armada na popolnem umiku. Očividno je, da južni Korejci nimajo srca v tej borbi. V svojem ujetništvu so zvedeli, da se je ta borba pričela zato, ker južni Korejci sovražijo svojo vlado in so se hoteli združiti s severnimi Korejci."

Iz raznih naselbin

MILWAUKEE, Wis. — Slovencem v Milwaukee se naznanja, da se dobi Baragovo pratiko za leto 1951 pri naši zastopnici Mrs. Mary Soba, 824 West Mineral St. Dobijo se tudi pri John Paucu, 1137 South 4th St. Pratika je letos zelo zanimiva in rojakom priporočamo, da pridno sežejo po nji.

SHEBOYGAN, Wis. — Naš zvesti naročnik John Kocjan je že od 5. julija na bolnšiki postelji. Prijatelji mu želijo, da bi kmalu popolnoma okreval.

HUD PRITISK VIJAKOV NA KOMUNISTE V AMERIKI

Kongres je sprejel predlogo za kontrolo in registracijo vseh komunističnih in frontnih organizacij ter njihovih uradnikov in funkcionarjev. Med te organizacije bo vključen tudi SANS.

Predloga je bila sprejeta z ogromno večino glasov: 354 glasov za predlogo, 20 proti.

WASHINGTON, 29. avgusta. — Zbornica kongresnikov je danes odobrila stroge mere nadzorstva nad komunisti v Združenih državah. Z večino, ki je bila mnogo večja, kot so pričakovali, je zbornica s 354 glasovi proti 20 izglasovala predlogo, ki bo komunistom zelo pristrigla peroti. — Proti predlogi je glasovalo sedemnajst demokratov, dva republikanca in, seveda, Vito Marcantonio iz New Yorka.

Ta predloga odrejuje:

REGISTRACIJO vseh članov organizacij "komunističčne akcije", vseh uradnikov komunističnih frontnih organizacij in organizacij samih. (Med te organizacije in njihove uradnike spadajo tudi SANS in njegovi funkcionarji. Uredništvo).

IZKLJUČITEV vseh članov komunističnih organizacij iz vladnih uradov.

IZKLJUČITEV komunistov od dela v tovarnah, kjer izdelujejo orožje in obrambni material.

PREPOVED članom komunističnih organizacij, da bi vlagali prošnje za potne liste, kakor tudi raba slednjih.

ZAHTEVA, da komunisti označijo vso svojo literaturo v Zdr. državah in vse svoje radijske ter televizijske oddaje z imenom organizacije, ki to literaturo publicira ali oddaja, in da navedejo dejstvo, da je organizacija komunistična.

PREPOVED denarnih prispevkov ali kakršnih koli poslug komunističnim organizacijam od strani delavcev v tovarnah za narodno obrambo.

PROGLAS nezakonitosti prispevanja denarja ali poslug komunističnim organizacijam od strani vladnih uradnikov in nastavljencev.

PREPOVED vladnim uradnikom in uslužbencem dajanja informacij komunistom, zlasti informacij, ki se tičejo varnosti te dežele; proglasi naj se tudi za nezakonito dajanje ali sprejemanje informacij od strani reprezentantov tujih vlad.

PREPOVED davčne dedukcije ali popusta davkov na prispevke za komunistične organizacije.

Farmarji bodo imeli dva in pol bilijona več dohodkov kot se je pričakovalo, toda tudi stroški njihove proizvodnje so se zvišali

Department za poljedelstvo naznanja, da bodo imeli ameriški farmarji v letošnjem letu $27,500,000,000 dohodkov. — To bo četrti najvišji dohodek poljedelstva v zgodovini dežele.

WASHINGTON. — Department za agrikulturo ali poljedelstvo je naznanil, da bodo dobili ameriški farmarji $2,500,000,000 več dohodkov za svoje pridelke v letu 1950, kakor se je pričakovalo, toda istočasno so tudi narasli stroški proizvodnje.

Za letošnje leto predvidevajo $27,500,000,000 dohodkov ameriškim farmarjem, kar pomeni, da bo to četrti največji dohodek poljedelstva v zgodovini dežele.

Čisti dohodki farmarjev v letu 1950 bodo znašali $13,000,000,000, dočim so znašali lansko leto $14,000,000,000.

Zaradi zadnjih sprememb v cenah in zaradi večjih zahtev, do katerih je v veliki meri privedla situacija v Koreji, je poljedelski department revidiral svoje prejšnje proračune ter jih zvišal za 7 odstotkov.

Dohodki od živine in drobnice kakor tudi od mleka in mlečnih proizvodov v prvih osmih mesecih tega leta znašajo $9,700,000,000, to je 2 odstotka manj kakor lansko leto. Dohodki od perutnine in jajc so padli za 20 odstotkov.

Dohodki od žita in drugih pridelkov prvih osem mesecev znašajo $5,800,000,000 ter so za 11 odstotkov nižji kakor lansko leto.

Denarni dohodki pridelkov meseca avgusta bodo znašali — $2,600,000,000, to je, da bodo 15 odstotkov višji kot meseca julija in tudi nekoliko višji kot avgusta lanskega leta.

Sovjetski zgodovinar pretaka krokodilove solze usmiljenja

London. — Svobodoljubni narodi sveta "bodo poskrbeli", da bodo ameriški "gangsterji" kaznovani za svoja "zločinstva" v Koreji. Tako je izjavil sovjetski zgodovinar Evgen V. Tarle v listu "Trud", organu sovjetskega delavstva.

"Bombardiranje žena in otrok, umorstvo neoboroženih in nemočnih ljudi, tako da ni skoraj nobenega kraja v Koreji, ki bi ne bil izravnan z zemljo, — to so dejanja ameriških nasilnikov", pravi zgodovinar Tarle v svojem članku, ki je bil odajan tudi preko radia.

"Klika malopridnežev je tekom dveh mesecev omadeževala dobro ime Amerike (!) s sramoto in govnom, vendar to ne prepreči hlapcem brutalne plutokratične gange v Washingtonu, da ne bi izrabljali imena Združenih narodov in pozivali dežel vsega sveta, naj gredo pomagat četam generala MacArthurja", zaključuje zgodovinar svoj članek.

CHICAGO. — V bolnišnici St. Anthony je 22. avg. umrl John Putz, star 61 let, doma iz Kostanjevice pri Krškem.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Iz bolnišnice—
Joseph Andolšek se je vrnil iz bolnišnice na svoj dom na 3711 Biddulph Ave. Zahvaljuje se vsem za obiske, cvetlice in kartice.

Ne bo lista—
Ker bo v pondeljek 4. septembra Delavski praznik, naš list ne bo izšel. Urad bo zaprt od sobote do torka zjutraj, da se bo dalo vsem uslužbencem nekaj dni zasluženega oddiha.

Važna seja—
Članice podružnice št. 32 SŽZ se posebno vabi, naj pridejo na sejo v torek 5. sept. Po seji bodo članice praznovale obletnico ustanovitve te podružnice s prosto zabavo. Začetek seje bo ob pol osmih zvečer v navadnih prostorih.

Krasna rezidenca—
Mr. in Mrs. Vatovec iz 3515 E. 112. St. sta si zgradila moderno rezidenco na 12020 Corlett Ave. To je blizu John Adams šole. To hišo si lahko ogledate v soboto, nedeljo ali pondeljek od 2 pop. do 7 zvečer. Vsak je dobrodošel.

Obisk iz Penna—
Iz Wilkesbarre, Pa. sta prišla na obisk Mr. in Mrs. Gibson Smith. Ustavila sta se pri Mrs. Josie Grdina na 6113 St. Clair Ave. Mrs. Grdina je namreč teta Mrs. Smith.

Poroka—
Mr. in Mrs. Carl Calevic iz 1030 E. 71. St. naznanjata, da se je v soboto 26. avgusta poročila njiju hčerka Ann z Mr. August Rijavec iz 6836 Bayliss Ave. Poroka je bila v cerkvi sv. Pavla na 40. cesti. Bilo srečno. Novoporočenca sta se odpeljala v Florido za dva tedna.

Obisk iz Kanade—
Steve Fugina iz Hamilton, Ontario, je tukaj na obisku pri družini prijatelja Steve Sase, 19309 Muskoka Ave. za nekaj dni.

Premenba seje—
Podružnica št. 3 SMZ bo imela sejo v nedeljo 3. sept. ob 2. popoldne. Seja bo v navadnih prostorih Slovenskega doma na Holmes Ave. Navadno je seja na 2. nedeljo, toda za september je prestavljena na prvo nedeljo.

San Antonio, Tex. — Tukaj so zdaj dogradili največje letalo na svetu, ki ga bo prevzela vojaška uprava za letalstvo. — Letalo, ki stane več milijonov dolarjev, so gradili 14 mesecev.

NAJNOVEJŠE VESTI

TOKIO. — Ob novem napadu severnokorejskih čet so bili potisnjeni brambovci ogroženega mesta Pohanga za več kot miljo nazaj.

OTTAWA. — Devet dni trajajoča stavka železničarjev v Kanadi je bila snoči končana, ko je parlament uzakonil mero, da prisili 124,000 stavkarjev na delo.

WASHINGTON. — Državni tajnik Acheson in obrambni tajnik Johnson zahtevata požurjenje obvezne vojaške dolžnosti, da se čim prej oboroži Združene države in njihove zaveznike proti komunistični agresiji.

WASHINGTON. — Predsednik Truman je apeliral na kongres, naj dovoli vsoto $139,800,000 za izgradnjo novih vladnih uradnih prostorov izven Washingtona za uporabo "v primeru nujnosti."

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and English Editor: Mary Debevec
Editor in Chief: Anton Sabec; Mg. Editor: Frank A. Turek;
Associate Editor Vinko Lipovec

NAROČNINA

Za Zed. države $8.50 na leto; za pol leta $5.00; za četrt leta $3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $10.00 na leto. Za pol leta $6.00, za 3 mesece $3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States $8.50 per year; $5.00 for 6 months; $3.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States $10 per year. $6 for 6 months, $3.50 for 3 months.

AUGUST 1950

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Entered as second class matter January 6th 1908. at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act ofMarch 3rd 1879.

83 No. 171 Thurs., Aug. 31, 9150

Obračanje jader po vetru

Predvsem moramo poudariti, da članka o gospodarskih razmerah v Jugoslaviji, ki ga boste tukaj brali, nismo napisali mi, — "klero — in monarhofašisti, nazadnjaki, reakcionarji, ljudski sovražniki in narodni izdajalci," temveč smo si ga le izposodili od "Enakopravnosti," ki ga je objavila dne 18. avgusta pod naslovom "Gospodarske razmere v Jugoslaviji."

To, kar imamo k temu članku dostaviti, bomo povedali na koncu, za zdaj pa berite članek, ki ga ponatiskujemo iz "Enakopravnosti" dobesedno in z vsemi njegovimi slovničnimi in jezikovnimi napakami. Članek se glasi:

GOSPODARSKE RAZMERE V JUGOSLAVIJI

"(Iz newyorškega "Glas naroda" posnemamo sledeče poročilo o vtisih potnice, ki se je vrnila iz obiska stare domovine. — Ured.)

"Potniki, ki so obiskali Jugoslavijo in se veselo vrnili domov v Zed. države, objavljajo sedaj v časopisju svoje vtise, katere so prinesli iz omenjene republike.

"Neka potnica je dospela v Ljubljano, kjer so potniki na kolodvoru morali odpreti svoje kovčege, kakor je to običaj v vseh deželah. — Uradniki so oblečeni — v cunje; višji uradniki se ne ločijo od nižjih. — Vsi so enaki ali "glih": zamazani, strgani, neobriti, neumiti. Higijena je nepoznana stvar: nihče na kolodvoru ne pometa in smeti leže kar na debelo kamor se pogleda; tu ni klopi, in velika množica v cunje oblečenih ljudi čaka na potniške vlake. Ko pride vlak, vsakdo "pleza" po stopnicah, da dobi sedež v vozu. Šipe na oknih železniških vozov so razbite in okna so z deskami zabita, — le v sredi okna je mala odprtina, skozi katero je skoraj nemogoče opazovati kraje, kjer vozi vlak. Mostovi, ki so bili že pred leti poškodovani, so le deloma popravljeni, itd.

"Toda v Beogradu hite z gradnjo raznih novih palač; tovarne obratujejo, — toda vse to le počasno napreduje, kajti trgovine so še vedno prazne. Za vse, kar človek kupi, se plačuje le z tisočaki ne pa z stotaki (dinarjev). Kupiti je mogoče le male prešiče, kajti vse velike pobere "država" v obliki "davkov," — toda kmetom plačuje za vsak kilogram mesa le po 30 do 40 dinarjev, kar je v ameriškem denarju k večjem le par centov.

"V okolici Ljubljane ni mogoče kupiti niti ene šivanke, niti sukanca, glavnike, elastike, in gumbov. Ako ta ali ona prodajalnica dobi kedaj kaj blaga za obleke, to blago ljudje pokupijo tekom ene ure in kdor zamore dobiti nekoliko blaga, iz katerega mu potem krojač izdela hlače, je tako srečen, kakor da bi dobil glavni dobitek v loteriji. — Cene določene za odmerke so sicer zmerne. Vsakdo lahko kupi vsaki mesec 5 kg moke, 1 kg sladkorja, 1 kg maščobe, itd., toda sedaj tudi tega blaga ni na razpolago. Le nekoliko koruzne moke je še mogoče dobiti.

"Vsak mali posestnik, ki pridela le po dva mernika koruze, mora kar polovico te koruze oddati "državi" in ljudje se tolažijo edino le z "pridušanjem," kletvijo in posvetovanji, ker ne vedo za koga naj bi delali. Razni odbori sicer silijo te ljudi naj pristopijo k "zadrugam," toda tudi ako to store, morajo še vedno živeti brez vsakdanjih potrebščin. — Razni lokalni funkcionarji izdelujejo kar po svoje razne odredbe glede oddaje pridelkov in mesa, in sicer v prvi vrsti v svojo lastno korist in potem šele v korist države. V ostalem se pa vsakdo lahko pritoži, toda pritožbe le redkokdaj pomagajo.

"Ko so bili zastopniki Anglije, Francije in Zed. držav na Bledu, je ta obisk pri Titu, izredno vplival na okoliški narod. Pobrali so namreč ljudem več mladih prašičev, katere so rabili za goste, in da se dokaže da je obilo mesa na razpolago, so celo povabili šolske otroke v dvorano, in so jih pogostili z raznimi "sladkarijami."

"Ljudje se tudi boje medsebojno govoriti o svoji mizeriji, kajti čestokrat kdo enostavno — izgine nekam v Kočevje in se več ne vrne. — Vsaka družina zamore imeti le po 5 kokoši. Nekateri imajo le po tri, in od teh treh mora dati državi — dve. Ako ima le eno samo kokoš mora dati "državi" 150 jajc na leto.

*

"V mirni dobi ima Jugoslavija milijon in pol miličarjev, in to tudi dokaj vpliva na gospodarski položaj prebivalstva. — Na Gorenjskem kar neprestano sekajo gozde in les vozijo dan za dnem v gotove kraje, od kjer razvažajo ta les v inozemstvo, kjer ga prodajo za pravi denar, kateri pa gre v žepe izkoriščevalcev, ne pa v žepe lastnikov, ki so na papirju popolnoma svobodni. —?

To so vtisi, katere je dobila neka potnica na obisku v Jugoslaviji.

(Ime potnice ni objavljeno, ker pač menda ima svoj vzrok za to, da ji ne bi bilo treba podajati bolj konkretnih dokazov. — Ured.)"

Ali ste se zavedli? Vščipnite se v nos in zmencajte si oči ter se prepričajte, da ne spite ali ne sanjate! Kajne, daleč so jo primahali ljudski demokratje okoli Enakopravnosti, ki so tulili ko plesoči derviši in zmerjali ko pobesneli vsakega, ki si je drznil podvomiti v blagoslove tiranske Titove diktature! Res, velikanski je salto mortale, ki so ga naredili uredniki Enakopravnosti iz razlogov, ki so njim samim pač najbolje znani. Mi vemo samo toliko, da bi še pred dobrimi par tedni ne objavili takega dopisa, tudi če bi jim ga lastni naročnik poslal v objavo na njihov lastni naslov, kaj šele, da bi ga šli ponatiskovat iz drugega lista! Potres, ki jih je stresel v temeljih, je moral biti katastrofalen! Po našem mnenju je moral biti za to eden izmed sledečih dveh razlogov: Ali so končno vendar šli sami vase ter spoznali, da res ne gre več farbati naših ljudi o vnebovpijočih razmerah, ki so jih ustvarili grobi batinaši našemu izmučenemu narodu doma, ali pa so dobili nenaden respekt pred težko roko Strica Sama? . . .

Toda naj bo že temu tako ali drugače, res je, da so zdaj nenadoma zajadrali s svojo barko v "nazadnjaške" in "reakcionarne" vode in da obračajo jadra po vetru! No, do tu je vse prav, — kar bi radi vedeli, je to, kako se mislijo zdaj "glajhšaltati" s fašisti, nazadnjaki, ljudskimi sovražniki in podobnimi izmečki človeške družbe, katerim so oni do nedavna prištevali vse, ki so si drznili kritizirati brutalno tiranijo teh ljudskih krvosesov!

Porazen vtis članka je skušala Enakopravnost rahlo omiliti s tem, da je prisiljeno in samotolažilno pripisala: Ime potnice ni objavljeno, ker pač menda ima svoj vzrok za to, da ji ni bilo treba podajati bolj **konkretnih** dokazov."

Za božjo voljo: kakšne bolj konkretne dokaze? Saj sami naštevajo umazanost in pomanjkanje vsake higijene, cvirna, žajfe, z deskami zabita okna, ogromne davke, pridušanje in kletvice kmetov, ki ne vedo za koga bi delali, zadruge, armade policijskih postopačev in potepuhov, ki jahajo na tilniku ubogega ljudstva, itd., itd.! Če jim vsi ti dokazi še niso dovolj "konkretni," naj prebero oglase v ameriških listih ki oglašujejo, da pošiljajo razne firme 1,000 funtov drv za kurjavo za ceno $20 v državo, ki izsekava svoje gozdove, da se Bogu smilijo in pošilja les v vse dele sveta! . . . Enakopravnost ve prav tako dobro kakor Ameriška Domovina, da če ni omenjena ženska podpisala svojega imena, ni tega storila zaradi pomanjkanja "konkretnih" dokazov, temveč zato, da se ne bi prostaški grobijani znesli doma nad njenimi nedolžnimi sorodniki!

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Martjanci i okolica

Martjanci so mala starodavna naselbina severno od Sobote. Obenim so Martjanci tudi sedež martjanske občine, v štero spada ešče šest drugij vesnic. Občina Martjanci je ne velka. Vsega vkup nega nanč 2000 prebivalcov.Hiž je v celoj občini (v 7 vesnicaj) nekaj nad 400. Vsa površina občine znaša 2700 hektarov. Njiv i ogradov je največ. Imajo lepe pašnike i nekaj malo je tudi goric, v šterij raste tudi boljše vino. Imena posameznij vesnic so eta: Martjanci, Andrejci, Krnci, Lukačevci, Nemčavci, Noršinci i Sebeborci. Dve tretjini prebivalcov je evengeličanske vere, samo edna tretjina je katoliška.

Martjanci, sedež martjanske občine, imajo 71 hižo i okoli 350 prebivalcov. Ležijo 4 kilometre (3 milje) severnovzhodno od Sobote na ravnici kre Martjanskoga potoka. Školo so imeli v Martjancaj že leta 1884. Pred drugov bojnov so imeli gasilci svoje društvo z igralskov družinov. Vesnica leži na važnom križišči cest v Soboto, Lendavo, Fokovce i Mačkovce. Ilovnata i prodnata zemlja je dovolj rodovitna. Poleg kmetijstva je razvito tudi sadjarstvo. Prebivalci so zvekšega evangeličanski, edna tretjina je pa katoliška i v Martjancaj je katoliška župnija. Martjanci spadajo med najstarejše prekmurske naselbine i martjanska cerkev sv. Martina med najstarejše in najzanimivejše prekmurske cerkve. Župnija (katoliška) obsega med evangeličanci razstresene katolike deleč naokoli i šteje vsega 1350 duš. Prva martjanska crekev je bila postavljena pred 900 leti. Zdajšnja cerkve je iz leta 1392 (kak je to razvidno iz nasipa v cerkvi.) Ves prezbiterij cerkev je poslikani z gotskimi freskami (slikar Janez Aquila iz Radgone). Leta 1925 je mojster Plečnik napravil načrt za nov veliki oltar, ki je ena redkih slovenskih umetnin (kip sv. Martina). Župnija je bila ustanovljena leta 1110. Leta 1392 se omenja v starih zapiskih martjanski župnik Erazem. V dobi, kda se je začnolo širiti luteranstvo, je martjanska župnija kak druge prešla v luteranstvo, liki že leta 1698 so bili Martjanci opet katoliški. Patronske pravice nad cerkvijov v Martjancaj je imeo grof Szapary. Na martjanskem pokopališči je zanimiv umetniški nagrobni spomenik župniki Horvati (nekdanjeni čerensovskomi kaplani), za šteroga je napravo načrte mojster Plečnik .

Druge vesnice martjanske občine so sledeče:

Andrejci so prilično tak velki kak Martjanci: nekaj nad 300 prebivalcov i 70 hiž. Prebivalstvo je zvekšega luteransko. Prebivalci so kmetje. Tu je dosta sadja i dobro grozdje (andrejski cviček je jako poznani). Iz sliv kuhajo pristno slivovko.

Krnci imajo 115 prebivalcov i 30 hiž. Do Sobote je 10 kilometrov deleč. Protestantsko prebivalstvo spada v puconsko evangeličansko župnijo. Zemlja je ne rodovitna, imajo pa lepe loge.

Lukačevci ležijo med Ledavov, Martjanskim potokom i Lipnicov. To je mala vesnica s 13 hižami i 50 prebivalci. Skoro vsi so katoličani i spadajo v soboško faro. Imajo svoje pokopališče.

Namčavci so med Sobotov i Martjanci. 50 hiž i nekaj nad 200 prebivalcov. Prebivalci so največ luterani. V naselbini je opekarna.

Noršinci. Skoro 300 ljudi i 60 hiž. Ležijo od Sobote proti vzhodi. Prebivalci so največ katoličani. Nekaj je tudi evangeličancov. Tu je bio rojeni prekmurski slovenski pisatelj Janoš Kardoš, evangeličanski pastor.

Sebeborci so najvekša naselbina martjanske občine: Prek 500 prebivalcov i 125 hiž imajo. To je najsevernejša naselbine martjanske občine ob Martjanskom potoki i so deloma že v hribovitem kraji. Poleg kmetijstva je razvito tudi vinogradništvo (rizling i burgundec). Tu je rojeni sedanji glavni luteranski prekmurski literarni delavec Adam Luthar (evang. župnik v Puconcih). Izvažajo vino ,perutnino in jabolka.

CLEVELAND

Prišla so botra pa kuma iz Čikage i so so stavili pri botri pa pri kumi na Arbor Ave. i od tam so obiskali tretjo botro pa štrtoga kumo, zadnjo nedeljo odvečara so se pa vse botre i vsi kumovje zbrali na Arbor Ave. pri Golinarovij (tak smo čuli, ka da Golinarova botra pa kuma umrjejo, prekrstijo Arbor Ave. v Golinar Ave., liki mi želemo ka ešče dugo ne bi imeli tej krstitkov). Tam so do zadnjega torka zajtra stanovali Mr. i Mrs. Matjaž Gruškovnjak i brat od Mrs. Gruškovnjak Mr. Mike Hozjan. Vsakši jij je šteo pozdraviti: tam so bilij Mr. i Mrs. Steve Markolia, Mr. i Mrs. J. Hodnik, z Markolijovimi je prišla Štajerka-Prekmurka Kristina, nadele Mr. Sitar eli Tivadar, pa tudi Father Godina. Gruškovnjakovi so že vse obiskali: Ameriško Domovino, Slovensko pisarno, gospoda Račiča dvakrat (Mrs. Gruškovnjak so bili odlična pesmarka pri "Jezeri" v Čikagi, šteroga je v tistom časi vodo g. Račič) Nazadnje bi pa li skoro s svajov odišli iz Clevelanda: ne so se mogli zevečerji — ali pri Markolijovij eli pri Zadravčovij. Zadravčovi so te zmagali. Obiskali so pa diniti kde do zadnji den pri poleg Žižkove Verone tudi Smolkovo Mary pa Korenove. Kakši kumovje i kakša botrina so s temi vsemi, toga nanč ne vemo. Naj bo kakšteč: pravili so pa li, ka je Cleveland lepši kak Čikaga. Zadnji torek so nas zapustili i odišli v Michigan. Kuma ido za eden den domov i pridejo iz Čikage v Michigan. Mi želemo, ka jim nindri ne bi dobro bilo, zato ka te ostane najlepši spomin na Cleveland.

S Tržaškega, Goriške in Koroške poročajo

Vendar ena pametna odredba

Trst. — Kot je znano, je bil muslimanski element v Jugoslaviji najbolj nazadnjaški. Ne samo da je bil kulturno najbolj zaostal, saj je bilo med njim največ nepismenih, propadal je tudi moralno in biološko. Sifilis in tuberkuloza sta bila med muslimani najbolj razširjena. Poleg tega so se držali krčevito tudi drugih reakciornarnih navad. Tuški vodja Kemal Ata Turk je že pred leti prepovedal nositi feredžo. Jugoslovanske muslimanke jo nosijo še danes. Že pred 3 leti je reis-el-ulema v Sarajevu nastopil proti feredži. Izgleda, da njegov poziv ni imel uspeha. Sedaj so se zadeve lotile "frontne organizacije". V svoji borbi proti feredži jim pride prav najnovejša izjava sarajevskega reis-el uleme, ki pravi:

"Odkritje muslimank je bilo izvedeno že v številnih islamskih državah, v nekaterih tudi s silo zakona, pri nas pa je ostala doslej večina žena zakrita.

Nastaja vprašanje, zakaj smo v tem problemu tako vztrajni? Mar nam to nalaga vera, kakor nam n.pr. nalaga, da se klanjamo Bogu, postimo ,podpiramo reveže, varujemo alkohola, iger na slepo srečo, oderuštva in drugih napak? Ne, daleč od tega! Žena mora po šerijatskem pravu vzdrževati svoje onemogle starše in mladoletne otroke, če so revni. Žena mora celo opravljati vojaško dolžnost, če je domovina v nevarnosti. In kdo vzgaja otroke. Žena, mati. Če je žena nepismena in ne šolana, pri tem pa še zakrita, mar se lahko po služuje teh pravic? Nikakor ne more."

Reis-el-ulema povdarja, da odobrava zahtevo delovnih kolektivov Bosne in Hercegovine, ki hočejo vprašanje zara in feredže rešiti z zakonom, ki bi oboje prepovedal.

Kulturna Kronika

Prežihov Voranc

Na začetku naše moderne literature stoji močna, izvirna in ob enem tako slovenska osebnost Ivana Cankarja. Osebnost tega umetnika in borca, ki je tako pomembno stilistično in jezikovno oplemenitila slovensko prozo, je vtisnila neizbrisen pečat duhovnemu življenju naroda v tedanji in kasnejši dobi. Lahko rečemo, da so sončne in senčne strani Cankarjevega genija, potem ko se je razprostrl pred nami v vsem obsegu v dvajsetih letih našega stoletja, tako zelo vplivale na slovensko literarno kulturo, da je bil učinek vsekakor dvojne vrste: čar Cankarjevega pripovedništva, njegova idejna borba in drama njegovega življenja — vse to je vsililo slovenski literaturi nova, strožja merila in napolnilo slovenskega pisatelja z jasnejšim občutkom odgovornosti, kar se tiče oblikovne in vsebinske plati njegovega ustvarjanja. Hkrati pa je bil vpliv cankarjanstva tolikšen, da se mu avtorji manjšega formata niso umeli odtegniti in da tedanji leposlovni tvorci — če še niso zapadli v posnemanje — niso umeli uveljaviti novih poti, ki jih je terjal čas in ki bi odgovarjale tudi drugačnim plastem slovenske duševnosti, ki seveda ni bila nikoli vsa ubrana na strune Cankarjeve notranjosti. In tako je naneslo — vzrokov je bilo več —, da smo med obema vojnama pač dobili mnogo mojstrskih novel, ki bodo brez dvoma ostale, novega realističnega sloga, modernega družbenega romana pa tudi tedaj nismo zmogli in tudi pero sicer nadarjenega, čeprav miselno preprostega Miška Kranjca, nam ga ni dalo.

Tedaj pa se je pojavilo v slovenski književnosti ime Prežihov Voranc. Čeprav spadajo začetki pisateljevanja Korošca Lovra Kuharja že v dobo prve svetovne vojne, se nam je razodela njegova oblikovalna sila šele okrog leta 1935, ko je objavil svojo krepko povest "Boj na požiravniku." Ta in sledeče priobčitve so bile sicer novelističnega obsega, že od kraja pa je bilo v njih čutiti nov epski prijem, ki je dosegel umetniško raven Cankarja in ki se je obenem znal osvoboditi začaranega kroga Cankarjevega stila in Cankarjeve miselnosti. Prežihov Voranc je bil izza 1935 tisto upanje, ki nam je obljubljalo, da se bo naša književnost razširila proti novim obzorjem in da bo naposled dobila svoj moderni "veliki tekst." In to upanje je bilo upravičeno.

S svojim romanom "Požganica," ki je izšel na predvečer vojne, je Prežihov dokazal zrelost svojega talenta in obenem že odkril vse značilnosti svojega pisateljevanja. V razločnem, dosledno zasnovanem orisu je razgrnil nacionalno in socialno problematiko koroškega slovenstva v plebiscitni dobi; v to dramatično zgodovinsko ozadje pa je vtkal vrsto živih tipov in značajev, v katerih je izrazil toplo ljubezen do svojih ožjih rojakov. "Požganica" je pomenila slovenskemu bralcu ponovno odkritje koroške zemlje, koroškega človeka in ne samo potrdilo, da smo dobili kvalitetnega pripovednika.

Prva knjiga Prežihovega Voranca, ki je prejela Prešernovo nagrado mesta Ljubljane, pa je takoj vzbudila tudi nekaj pomislekov. Vsekakor je bila snov, ki je seveda zanimala vsakogar, obravnavana na preveč reportažen način in nekatere bistvene prvine dobrega romana so ostale neizdelane. Prežihov je pokazal nedvomen pisateljski dar, oplemeniten z iskrenim človečanskim čustvom; budnemu očesu pa ni bilo težko ugotoviti, da se ta izredni prenovitelj slovenske proze zaradi svoje materialistične idejne utesnjenosti in politične pristranosti ni mogel povzpeti do poslednjega mojstrstva. Njegov sicer prepričevalni prikaz se ni mogel dvigniti do tragične pretresljivosti, ker se ni oziral na neke bistvene sestavine narodne duše in ker v svoji politični oceni ni znal biti do konca pravičen.

Ti pridržki veljajo tudi za njegov drugi roman "Doberdob," ki ga je posvetil Prežihov usodi slovenskega človeka v prvi svetovni vojni. Kdor je bral "Samorastnike," ve, da podobne kritične opazke, ki se mi zde potrebne, ne morejo zmanjšati pomembnosti Vorančevega dela za slovensko literaturo. Utegnejo nam samo vzbuditi razmišljanja o združljivosti umetniškega oblikovanja s svetovnimi nazori, ki s svojim dogmatizmom nevarno omejujejo duhovno svobodo.

Dovoljeno je domnevati, da je Prežihov Voranc, čeprav je dolga leta politično služil komunistični ideji, proti koncu svojega življenja sam zaslutil to protislovje. Življenju partijskega agenta se najbrže ni odpovedal samo zaradi razrahljanega zdravja in zaradi nepremagljive sile rojenega pisatelja, da se ves posveti literarnemu poklicu; njegova življenjska filozofija, njegova ljubezen do človeka, sta ga verjetno zmeraj bolj odtujevali ozkemu miselnemu obzorju boljševizma. Angleški časnikar Cissold omenja v svoji knjigi "Vihar" (Whirlwind, London 1949), v kateri piše o jugoslovanskem partizanstvu, da komunistična partija Prežihovemu med vojno ni več v polni meri zaupala.

Po letu 1945 se je Lovro Kuhar-Prežihov povsem umaknil iz dejavnega političnega življenja. Kakor ruski pisatelj Maksim Gorkij, s katerim imata več skupnih potez, se je najbrže tudi on zamislil ob marsikaterih pojavih revolucije in diktature. Objavil je še roman "Jamnica," napisan že pred Hitlerjevim napadom na Jugoslavijo, in več prelepih krajših spisov. Zaradi njegove iskrene, vroče ljubezni do trpečega in ponižanega delovnega ljudstva in do rodnega kraja ga Slovenci — in ne samo koroški — ne bomo nikdar pozabili. Pripravljal je roman iz srede XIX. stoletja; morda se je tudi s tem hotel izogniti žgočim sodobnim vprašanjem, ki jih pač ne bi smel obravnavati povsem svobodno.

Tragedija slovenskega naroda v našem času ni šla mimo Prežihovega Voranca. Živel jo je intenzivneje kakor mnogi njegovi politični tovariši in nasprotniki. Veličina njegovega pisateljskega mojstrstva pa je neoporečna; s svojim delom se je za trajno zapisal v zgodovino slovenske literature.

Naj mu bo lahko koroška zemlja!

B.Ž.

("Naš tednik — Kronika")

FRANCE SELJAK:

KAMNARJEV JURIJ

Valovi so jo zagrinjali. To ni bila več ona . . Kakor da se je rodilo morsko bitje iz valov, se prikazalo ljudem, in bo čez nekaj časa znova izginilo na dno morja.

Jurij je stopal med trtami, modra tekočina je v tenkih curkih pršel po listju. Iz slednje kapljice so gledale Daničine oči. Ozrl se je znova na morje. Ni je bilo v vodi. Mokra je sedela na gladkem grušču, v rokah je imela vezenje. Ozrla se je tudi ona. Iz daljave je bil razločno viden smeh njenih ust.

Pozabila sta, da se je solnce, ki je kot iz tisočerih zrcal odsevalo na vodi, nenadoma skrilo. Nad Devinom se je prikazal nov oblak, razgrnil senco čez valove. Po vsem bregu so se zasrebrile oljke in suho zašumljale.

Trikrat je šel Jurij mimo Danice, v četrtič je pogledal na nebo in dejal: "Tvoje solčno prerokovanje je potemnelo."

"Oblak se bo obrnil drugam."

Oblaki so se pretrgali za hip, posijalo je solnce in žgalo. Jadra ladij, ki so križarila daleč na jugozapadu, so spremenila smer. Zagrmelo je drugič.

Jurij je sedel in gledal na nebo. Veter je zapihal močneje. Otroci, ki so se kopali na plitvini, so v naglem begu tekli v breg. Zagrmelo je v tretje. Danica se je ozrla, napravila z roko znamenje, dela vezenje pod skalo in se vrgla v valove. Jurij je pozabil na oblak, ni čutil vetra, ne videl bliska, ne slišal groma. Zrl je v valove, iz katerih je gledala glava, pol telesa, a je nenadoma zeleni greben vode zagrnil vse. Prikazale so se roke, kakor da prosijo pomoči . . izginile . . . Znova je bilo vidno dekliško telo do pasu, valovi so naraščali . . . Danica se je vzravnala, dvignila roke in obraz. Prve kaplje dežja so ji priletele na lice. Bliski so ponehali. Visoko nad bregom je ležal temen oblak, iz njega se je razprostrl siv, komaj prozoren pajčolon do tal. Veter je rastel, suho suštel v oljkah, zvijal vrhove mladih hrastov, ovijal mladike vinske trte. Pajčolan plohe se je gostil, se bližal bolj in bolj.

Bilo je prepozno, da bi se rešila pred dežjem domov. Ribiške koče so bile zaprte, barke ni bilo nobene ob bregu. Edino zavetje je nudilo redko drevje, goste trte, dolgi zidovi, viseča skala nad prodom . . Jurij je planil; v pol minute je bil pod skalo, počenil je, težke kaplje so padale proko njega in pele na okroglem prodnem kamenju, k ije zvonelo ko kovina.

Na Danico je bil pozabil. V hipu se je spomnil, bilo ga je sram. Znova je stal na dežju in videl, kako je planila iz vode, popadla obleko, begala, se ozirala in ni vedela, kam naj se reši. Njeni lasje so se razpustili in vihrali v vetru. "Sem!" je klical Jurij. Obleko je tiščala na prsi, da bi je ne zmočila. "Sem!" Iskala ga je z očmi, ni ga uzrla. Slednjič . . Planila je do njega, a pred njim obstala. Zavedela se je, kakšna je, pod skalo je bilo komaj za enega človeka prostora.

"Daj obleko!" Jurij je stlačil cunje za hrbet v skalno razpoko. "Ne stoj na dežju! Sedi!" Umeknil se je in stisnil.

"Vsa sem mokra. Zmočila te bom.' '

Sedela sta s hrbtom drug proti drugemu. Sprva sta občutila rahlo sramovanje. Jurij je čutil njen hlad skozi obleko, mrzlično ga je speletelo. Izgubil je besedo in se zmedel. Kolena sta imela skrčena pod brado. Sedela sta ko kipa, ki na težkih stebrih čepe podpirata strop Gledala sta na obrežje. dež je vihtel v vetru svoj bič čez ves breg, tepel je valove. Zdaj zdaj jima je zanašalo kaplje dežja v obraz. Danici in Juriju je bilo zagonetno v srcu. Duši sta bili polni nečesa neznanega. Čutila sta, da bi morala govoriti, nista našla besed.

Prva je spregovorila Danica. Gledala je v valove, ki so se zaganjali v skale ob bregu, se penili, izginjali za hip, a so se prikazovali novi.

Jurij je bil hvaležen za to besedo. Razvozljal se mu je jezik. "Da, skale . . Pravijo, da je bilo tam rimsko pristanišče. Kadar je morje mirno in jasno, se baje vidijo ostanki zidovja na dnu. Tu so pristajale rimske ladje . . ." Ozrl se je čez ramo. Danica ga je poslušala. Čutil je, da mora govoriti, mnogo govoriti. "V našem bregu, pravijo, so bile nekdaj rimske vile. Letovišča. Ko so kopali vinograde, so naleteli na temelje hiš. Ni čuda: tu od jutra do večera sije solnce. Našli so obdelane kamne iz tistè dobe. Tam v zidu — če jih hočeš videti . ."

Danica je molčala. Le enkrat se je izvilo iz njenih ust: "A — a — a!" Iz začudenja ali iz nejevolje?

"Tu, v vilah so bivali gospodje. A na vrhu, Bog ve, ali je bila vas. Tam gori so živeli sužnji. Že takrat so imeli kamnolome. Pred leti so dobili lesene kline, s katerimi so oni lomili marmor. Zavili so mokre cunje okrog njih, les se je napel kamen je počil. Tudi okostnjake so dobili v zapuščenih jamah. Marmor so spustili po bregu do morja in ga naložili na ladje?' '

Deževalo je na gosto, v debelih kapljah. Jurij je obrisal mokroto, ki mu jo je vrgel veter v obraz. Zazdelo se mu je, da je preveč govoril, Daničin molk ga je preplašil.

Obrnila je glavo: "Pa zakaj mi govoriš samo o tem, o preteklosti?"

Jurija je zapeklo. Zakaj? Ker ta hip ni znal govoriti drugega. "Saj si dejala, da bijejo valovi ob skale, ki so ostale od rimljanskega zaliva . . ." In je pristavil v opravičilo: "Saj te komaj poznam."

"Več let sem bila v Trstu. Pred vojno, po vojni."

"Ostaneš pri očetu?' '

"V Trst bi se rada vrnila, tam je veselejše. Ali — teta mi je umrla."

Jurij se je grenko vprašal: Kaj ima od veselega življenja? Nehote je primerjal Marico z njo. Maričina slika je bila svetlejša.

"Oče te hoče poročiti?"

"Vsiljenca ne maram. Saj ga ni več blizu." Po kratkem molku, gledaje v tla: "Vsaj malo mi mora biti po srcu." Ozrla se je po njem: "Ti — zakaj mi ne ponudiš cigaret?"

"Samo to imam,' 'je dejal. "Že sem jo prižgal. Hočeš?' '

"Daj!' 'In je kadila. "Konček ti vrnem." Ozrla se je po njem: "Ni ti po volji, to vem. Tudi ostrigla bi se rada."

Protect Against VITAMIN DEFICIENCY With

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

Each One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule furnishes the full basic daily quantity of five vitamins whose requirements in human nutrition have been established.

You can't buy better vitamins no matter what you pay for them. One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules are guaranteed to be full potency, as shown on the label.

Make One-A-Day your Buy Word for vitamins. Get them at your drug store.

MILES LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana

MATIJA ŠKERBEC:

Rdeča zver - pijana krvi!

(Nadaljevanje)

Ko je opravil krvavo delo morije, je padel v objem eni izmed teh komunističnih vlačug. Z roko jo je ovil okrog pasu in sta se obrnila po poti proti zahodu. . . .

Na zemljo je počasi legal božji mir, ki ga je tu in tam pretrgal pošastni grohot podivjanih ljudi in pa nemi krik osemintrideset razmesarjenih trupel.

Nekaj korakov od trupel je stal rabelj, naslanjajoč se na žensko telo. Ves zatopljen v brezmiselno čvekanje ženske ob sebi je segel malomarno v žep po nož. Nož je bil še ves oblit s človeško krvjo.

Rabelj se je bedasto zarežal:

"Ha, ha, ha, poglej, še krvav je, pozabil sem ga obrisati" . . .

(Glej "Črne bukve" str. 127 in 128.)

Takih in podobnih prizorov je doživela med komunistično revolucijo naša domovina vse polno!

Po zlomu Italije so, kot sem že omenjal, dobile komunistične tolpe od svojih italijanskih zaveznikov mehanično in težko orožje in s tem so z lahkoto obvladale posamezne postojanke vaških straž po deželi.

Komunisti so napadli tudi vaško stražo v Grahovem pri Cerknici in med bojem zažgali Krajčevo hišo, kjer so se branili vaški stražarji. Nekateri od teh so vstrajali v goreči hiši med bojem do konca in so v hiši padli in zgoreli, drugi so se skušali rešiti iz goreče hiše, toda rešilo se jih je le nekaj malega. Vjetnike so komunisti na to nekatere zvezali, jih metali v gorečo hišo ali pa so jih polagoma porivali v ogenj, da bi nesrečne žrtve več trpele. Med temi nesrečniki je bil celo neki nad 70 let stari mož, ki ni bil pri vaški straži, pa so ga komunisti vrgli tudi v ogenj. Nekaj vjetnikov, mladih fantov, pa so izročili svojim partizankam. Vaški stražarji in kasneje tudi slovenski domobranci so se najbolj bali, da bi prišli v roke tem hijenam v ženski podobi. Te podivjane ženske, jahajoče na rdeči apokaliptični zveri, pijane krvi, so vjete vaške stražarje slekle in jih polagoma žive rezale z noži na kose, da so se njih žrtve dolgo mučile in zvijale v strašnih bolečinah. Ko je prišla na to na pomoč straža iz Cerknice in so se komunistične tolpe umaknile, so našli zunaj vasi ob plotu nekaj trupel teh nesrečnikov. Neki oficir, ki je vse to sam videl, mi je osebno pravil o tem: "Videl sem sam na svoje lastne oči zunaj Grahovega mlade fante, mrtve, njih trupla pa so bila zrezana kakor nudelni . . . "

Med tem, ko so se nesrečne žrtve zvijale v strašnih bolečinah deloma v ognju, kjer so jih pekli, deloma pod noži krvoločnih in podivjanih žensk, so komunisti peli, vriskali, se krohotali pijani in uživali slast nad trpljenjem mučencev.

V kmečki vasi Zalog pri Cerkljah na Gorenjskem je živelo kakih 39 let staro dekle *Ida Kristan,* po poklicu šivilja. Premoženja ni imela drugega kot malo hišico, kjer je stanovala in si s šivanjem služila vsakdanji kruh. Versko je bila dobra. Po značaju je bila zelo usmiljenega srca do revežev in bolnikov.

Nekoč je po vasi prosila miloščine stara, zanemarjena in umazana beračica. Ida Kristan jo je prisilila, da je šla z njo v njeno kočo. Tu jo je vso umila, oprala, očistila in zašila ter jo pogostila.

V vasi je živel kake 7 do 8 let star nezakonski otrok, za katerega se ni skoro nihče brigal. Bil je ves zapuščen in zamazan. Mati otrokova je bila neznano kje, nezakonski oče pa je bil velik pijanec. Ida pa je naredila otroku iz svoje obleke plašček, mu dajala od svoje hrane, ki si jo je zaslužila z delom svojih rok. Ni bilo redko, da je pri svoji revščini dala svojo lastno obleko potrebnim.

Ned nemško okupacijo ni bilo tam nobenega slovenskega duhovnika, ker so Nemci vse zaprli in izgnali. Ida je zbirala pri sebi vaške otroke, jih poučevala verouk ter tako pripravljala na prvo sv. obhajilo.

Septembra meseca 1944. pa so prišli zvečer ob pol desetih komunisti v vas, udrli v njeno hišo in zahtevali, naj gre z njimi. Ida je dobro vedela, kaj to pomeni, pa se je branila iti z njimi rekoč: "Ne grem z vami! Kar tu me ubite, bom vsaj pokopana v blagoslovljeni zemlji. "Komunistični divjaki pa so pričeli s puškinimi kopiti neusmiljeno tolči po ubogem dekletu, izbili so ji pri tem štiri zobe, strli nosno kost in jo prisilili, da je morala z njimi.

(Dalje prihodnjič.)

MALI OGLASI

Iščejo sobe

Dvojica srednje starosti, ki dela, išče 3 ali 4 sobe s kopalnico. Kdor ima kaj, naj pusti naslov v našem uredništvu.

—(172)

2 hiši 2 lota!

Ti dve hiši, vsaka za 1 družino, ki imata 85 čevljev pročelja, se nahajata na 16216 Parkgrove Ave. Obe hiši sta na 1 lotu, drugi lot je še prazen. Hiša spredaj ima 4 spalnice, eno spodaj s kopalnico, klet pod vso hišo. Hiša zadej ima 4 sobe in kopalnico v pritličju ter veliko verando zamreženo. Lastnik vpraša $13,600, toda bi vzel primerno ponudbo. Pokličite nas za sestanek in informacije

Lake Shore Realty
565 E. 185. St.
KE 1-1055.

(172)

MAX'S AUTO BODY SHOP
MAX ZELODEC, lastnik
1109 E. 61st ST.
TEL. UTah 1 - 3040
Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila
Delo točno in dobro.

MALI OGLASI

Iščejo sobe

Mati in sin iščeta 4 ali 5 sob z gorkoto na plin v Collinwoodu ali Nottinghamu. Kdor ima kaj, naj pokliče PO 1-2083. (171)

Stanovanje in trgovina

Trgovina in stanovanje 5 sob se odda na 1167 E. 74. St. Za informacije pokličite HI 2-4751.

(172)

Kdo je našel?

V soboto 26. avg. je bil izgubljen v SND na St. Clair Ave. zlat ženski kompakt, ki je imel obliko ženske roke. Na pokrovu so bile vrezane besede: "Happy Birthday Darling From your Albert. March 3. 1948." To je bilo ob priliki poroke Mr. in Mrs. Gus Rijavec. Ker je kompakt dragocen spomin, dobi pošten najditelj lepo nagrado. Pokličite Albert Schwartz, UL 1-3558.

(171)

V fari sv. Alojzija

je naprodaj hiša za 2 družini na 561 E. 108. St. 5 in 5 sob ter 1, nov plinski furnez, nov dovoz, dvojna garaža, v izvrstnem stanju, s stanovanje je prazno, prodaja lastnik. Zglasite se za informacije po 6 zvečer. (172)

Krasna hiša na ogled

Mr. in Mrs. Vatovec iz 3515 E. 112. St. sta si zgradila krasno, veliko hišo, najnovejše vrste, na 12020 Corlett Ave. blizu John Adams višje šole. Ta hiša bo na ogled v soboto, nedeljo in pondeljek od 2 pop. do 7 zvečer. Vsaka oseba ,ki jo to zanima, je dobrodošla.

Anton Jelarcic, zastopnik.

(172)

Krasna velika hiša

Zakaj ne bi živeli na deželi z vsemi mestnimi udobnostmi? Naprodaj je krasna hiša z 8 sobami, za eno družino, lot 115x300, sadno drevje, cena je $19,000. Se mora prodati. Pokličite za informacije IV 1-5580

(173)

DELO DOBIJO

Pozor novonaseljenci

Izučeni ali neizučeni

Mi vas bomo izučili za livarsko delo v sledečih livarskih delih:

MOLDING
INSPECTORS
HAND STRAIGHTENING
SHAKEOUTS
BREAKOFF
PATTERNMAKERS

Garantirana plača od ure in plača od kosa. — Plačani prazniki in počitnice. — Stalno delo 5 dni na teden.

Lake City Malleable
5000 LAKESIDE AVE.
2 bloka severno od St. Clair
(172)

Modlarji
za 1. in 2. šift
se sprejmejo
Standard Alloy Co.
1679 Collamer Rd.
(172)

Sprejme se moške

Tool room, lathe hand, drill press in screw machine operatorji. Morajo imeti nekaj predznanja, in če bi se radi učili. Plača od ure in bonus povrhu. Zglasihe se

Zagar Tool, Inc.
23880 Lakeland Blvd.
Euclid, Ohio
(172)

Za splošna tovarniška dela

Plača od ure. Rotacijski šift. Zavarovalnina in pokojnina. Stalno delo. Mi ne iščemo delavcev za začasno zaposlitev. Mi iščemo osebe, ki žele dobiti priliko za stalno delo v dobri tovarni z prijetnimi delovnimi pogoji. Zglasite se v employment officu.

Ferro Enamel Corporation
4150 E. 56. St.
(172)

Barvarski pomagači

za splošna dela v barvarski tovarni. Dnevni šiht, plača od ure, in čez čas.

Picker X — Ray Corp.
17325 Euclid Ave.
(171)

Dekleta – žene!
17 let in več
za delo v pralnici, predznanje ni potrebno, stalno delo.
Menk Bros. Laundry
643 E. 103. St.
(173)

Za hišna dela

Sprejme se žensko za hišna dela, mora pokazati priporočila, stanuje v službi, plača, pokličite YE 2-0328.

(173)

for RED GOOSE SCHOOL SHOES

Red Goose School Shoes are built for the kind of action your child enjoys. Extra reinforcements at points of strain give active feet plenty of support. We will give your child a correct fit in Red Goose Shoes. Stop in today.

Prices range from **3.98** and up

MANDEL'S SHOE STORE
SHOES FOR THE WHOLE FAMILY
6125 ST. CLAIR AVE.
(Lausche's Bldg.)

FRAN DETELA:

ZBRANI SPISI

Malo življenje

"Upam, da črez par let."

"Recimo, da čakava tri leta ali tudi pet; kaj pa to? Potlej me pa popeljes pred oltar."

"Ali s kakšnim imenom, Rozalka, s kakšnim imenom! Ravno takrat se moram izdati. Zatorej, Rozalka, pozabiva, kar je bilo med nama; če ne, potegnem še tebe v nesrečo."

"Ti nisi torej nikdar prost pred postavo?"

"Nikdar."

"Pa Ožbe je vendar pravil, kako je ušel vojaščini. Malo let je bil na tujem in rešen je bil."

"To je bilo časih, Rozalka, a dandanes je, kakor bi se vragu zapisal."

"O, Bog nas varuj!" je vzdihnila Rozalka in ga ostavila. Mislila je in mislila na vse strani, a nebene rešilne misli ji ni dal razum in vdala se je v svojo usodo. Materi ni povedala ničesar o tej skrivnosti, sama je nosila svojo žalost in spomin prejšnjih dni. A nerad si človek prizna, da nima nobenega upanja več; po nekaterih mirnih dnevih so se oglašale Rozalki zopet stare priljubljene misli in zopet je ugibala in ugibala.

"Kaj bi se ti zgodilo," je ogovorila zopet Jurija, "če bi se jim sam podal?"

"Da, Rozalka," vzklikne Jurij, "to je edina pot, ki nama še ostaja."

"Toda hudo te bodo kaznovali in zaprli nemara več mesecev?"

"Ne, zaprli me ne bodo," pravi Jurij, "ampak puško bom zopet nosil."

"In koliko časa?"

"Bog ve. Najmanj petnajst, nemara pa tudi dvajset let."

"O moj Bog! Dvajset let bi te ne bilo nazaj!" je dejala Rozalka in končan je bil pogovor. Zopet je premisljevala sem ter tja. Bolje črez dvajset let ko nikoli, si je dejala in teh misli je bil tudi Jurij Ko je pa Jurij rekel, da pojde, ga je zadrževala, naj vsaj to zimo še ostane, ko so tako zapuščeni.

"A če prej grem, se prej povrnem," je dejal Jurij, ki je bil trdno sklenil Rozalki na ljubo povrniti se k vojakom, naj velja, kar hoče.

"Oh, samo sedaj še ne!" je tarnala Rozalka. "Nikogar nimava z materjo, ki bi nama pomagal." In s strahom je mislila na tisti čas, ko se bo Jurij moral ločiti, in zdelo se ji je časih, da bi bilo bolje, če on ostane pri njih. Koliko deklic se ne omoži, si je dejala, zakaj bi se jaz morala! Bog ve, kaj se mu po svetu v tem dolgem času pripeti! Tolažila jo je nekaj časa ta misel, potlej jo je pa zopet zavrgla.

Odkar je umrl Matija, je hodil češče v vas Ožbe, da je žalostne tolažil, kakor je menil. "Enkrat mora vsak umreti," tako je govoril. "Nekateri pride prej na vrsto, nekateri pozneje. Kaj bolje pa je kar na hitrem se preseliti v boljši kraj, vsega trpljenja kakor pa leta in leta mučiti sebe in druge. Kako tava ta Štefan okrog! Ali bi ne bilo bolje, da bi do svojega odmrejenega časa živel vesel in zdrav kakor nas kdo? Potlej naj ga pa pobere smrt v božjem imenu. Ej, mati, le verjemi mi," je prigovarjal jokajoči vdovi, "Matiju se zdaj bolje godi nego tebi in meni. On ne koplje več težke ilovice in se ne boji slabe letine; nas pa Bog ve kaj še čaka! Hudo zimo bomo dobili, hudo, vse kaže tako in kmalu bo tu.

Kdaj so že odletele lastovice in kako trdno se drži listje drevja, noben vihar ga ne odtrga." Svojega najljubšega predmeta pa Ožbe tudi ni pozabil. "No, mati," 'je dejal, "ali misliš hišo res tako pustiti brez gospodarja? Ne bo dobro storilo, meni verjemi! Rozalka je že dovolj stara in vsakega žalovanja mora biti enkrat konec. Kar je, to je in se ne da predrugačiti; zato naj pa bo, kakor je božja volja! Mi pa se veselimo, dokler imamo še zdravje. Poglej, mati, Jurija! Ali ni priden fant, kakršnih moraš v zdanjih časih iskati, ali ni dober in pošten? Če ne bo imel dote, kaj pa se menite pri vas, ko ni treba nič izplačevati, nič zidati, nič popravljati." Tako je modroval Ožbe in če je mati omenila Štefana, je zmignil z ramama in dejal: "Le vse po pameti in tako, da bo prav! Ta revež pa ni za kmetijo. Ali hočeš, da umrjeta dva gospodarja v enem letu na Strmi peči?"

Rozalka je pač menila, da se še ne spodobi govoriti o ženitvi, a zavrnil jo je: "Kaj misliš, dekle, da jaz to za smeh govorim? To je resna stvar, ki se mora dobro premisliti."

Nekateri ljudje imajo pač posebno veselje in pravi nagon ljudi ženiti in možiti in tem se mora prištevati tudi Ožbe. Rad je omenjal, kako je ta dva in ona dva vkup spravil in kako se jima dobro godi. V častno dolžnost si je tudi štel pri Pečarjevih vso reč do kraja izvesti. "Jurij, le tiho bodi!" je dejal časih in potrkal fanta po rami. "Ti boš tod gospodaril; le zapomni mene in pameten bodi!"

In če je Jurij ugovarjal, je bil mož hud. "Molči, ti pravim," je dejal. "Boš ti stare ljudi učil? Ne bodolgo in govoril boš vse drugače. Le stoj, še Rozalki moram Štefana izbiti iz glave."

In Ožbe je izbijal deklici Štefana iz glave, da se je morala smejati. Ožbe pa si je mel roke, ponosno pogledoval okrog sebe in kadar je odhajal, je dejal: "Mati, le meni pusti vse narediti, boš videla, da bo prav!"

XX.

Tudi zanesljivega vremenskega preroka se je izkazal Ožbe. Štirinajst dni po vseh svetih je bilo in sneg je začel naletavati, od kraja debel in redek, potlej pa droben in gost, šel je črez dan in ponoči ni prenehal in na debelo je pokril goro in dol. Po vrtu se je drevje šibilo pod belo težo in Jurij je otresal veje in ovijal mlada drevesa s slamo. Gaz je bilo treba delati okrog hiše in do studenca, odkoder so jo Šimonovi speljali do svoje hiše. Ko je sneg ponehal, se je razgrnila megla po obeh straneh gore, dan potem pa je bil jasen in solnce je sijalo in sneg se je bleščal, da je jemalo oko, a solnce ni imelo več gorkote, zima je bila nastopila. Pečarjevi in Šimonovi so bili navezani na svoj dom in omejeni na medsebojno obiskovanje, zakaj dokler ne odkopni sneg, ni bilo misliti na izhod. In bile so zime, kakor je pravil Šimon, da so komaj dvakrat prišli iz svojih zametov.

Jurij je nateknil kodrastemu sultanu širok greben z železnimi ostmi na vrat, zakaj pozimi radi pridejo volkovi obiskat osamljene hiše. Puško in nož je vlačil Štefan s seboj, kadar je prišel v vas. "Dobra puška je boljša kot dva prijatelja," 'je dejal, "in tale nož" — ponosno ga je vlekel iz nožnice —"bo za silo tudi dober." Kadar se je pa vračal, je stopal tako urno domov, da je Jurij menil, Štefan bo vse orožje proč pometal, če ga sreča volk.

"Čudili so se pa Pečarjevi, ko je nenkrat prigazil Ožbe. "To je hoja,' 'je dejal in pot mu je tekel po obrazu. "Takega pa še ne. Do pasu se pogrezam vanj pa moram še gledati, kam stopim."

"I, kaj pa ste vendar prišli, oče?" je vprašala Rozalka.

"I, kaj? Kar nimaš v glavi, moraš v petah imeti. Pa kdo bi bil mislil, da nas bo zima tako zgodaj zabila! Po ognja sem prišel, po ognja. Zmeraj sem odlašal iti v Dolino, zdaj je pa pri kraju. Še en črevelj snega naj pade, pa smo mi tudi ločeni. K vam sem prišel ponj, da mi ne poide pozimi. Ali ga dobim?"

"Kajpa, da ga dobite!"

Ti, hentaj, ti, do oken je narasel pri nas in s cerkvene strehe sem ga moral ogrebati, da mi je ne podere. — Sultana ste že tudi oborožili. To je prav. Letošnjo zimo bo treba varovati svoje blago. Kmalu bomo kaj slišali o sivodlakih požeruhih. Na tri strani jaz kar iz hiše lahko streljam, če je treba."

"Kaj pa bo, oče,' 'pravi Rozalka, "če vas sreča kateri? Ali se niste bali, ko ste šli k nam."

"A, podnevi se ta žival zlepa še ženske ne loti!"

"Mislite, da volk tako razloči?" se smeje Rozalka.

(Dalje prihodnjič)

———o———

Čas je človeku najboljši svetovalec.

Važno naznanilo

DA, POŠILJAMO denarna naročila v vse evropske države, in vsaka pošiljatev je jamčena.

DA, PRODAJAMO prekomorske karte, za vse linije, za tja in nazaj, ter vse potrebno uredimo za udobno potovanje.

DA, SPREJEMAMO zavoje, katere sami zapokate, ali pa jih tvrdka sama za vas uredi, ter točno odpremi naslovniku.

DA, NAŠA POSEBNOST JE: Prevzamemo naročila za Standard pakete, belo moko v vrečah po 100 ali 50 funtov, in druge potrebščine, kot tudi gospodarsko orodje, Streptomycin in Penicillin. Mi imamo točno zvezo z družbami, katere najcenejše in najhitrejše pošiljajo naročila v evropske države, tako da naslovnik prejme pošiljatev v 15 dneh; vse pošiljatve so jamčene.

DA, IZVRŠUJEMO uradne listine, ter jih po meddržavnih zakonih vestno uredimo, katere notarsko overovimo; mi ne zavajamo ali natolcujemo, da smo edini Slovenec, ki vrši navedene funkcije v področju delokroga, združeno z poslovanjem tvrdke.

DA, SODELUJEMO z starimi in novimi naseljenci, ter skušamo dati vso možno postrežbo. Rojaki v Kanadi in drugih državah lahko pošljejo denarna naročila v staro domovino, ako se osebno ali pismenim potom zglasijo na zanesljivo tvrdko za nadaljna pojasnila.

STEVE F. PIRNAT CO.

6516 St. Clair Ave. — Cleveland 3, Ohio — HE 1-3500

V Mandelnovi trgovini s finim OBUVALOM

DOBITE VEDNO NOVO MODO V OBUVALU

Zdaj smo dobili obuvalo za jesen. Zbrali smo veliko zalogo, iz katere lahko izberete obuvalo, razne kakovosti usnja, iz blaga, teletine ter raznih barv.

CENE SO OD **$3.98** in več

Pri nas boste prav zadovoljni z nakupom.

MANDEL'S SHOE STORE

6125 ST. CLAIR AVE.

V LAUSCHETOVEM POSLOPJU

THE MAY COMPANY'S hladen BASEMENT

Tovarna jih ne dela več
100% volna ali 100% nylon

Jopiči

Aktualna vrednost 2.99

Moda 8191—kratki rokavi slipover iz 100% volne. Izbira iz prijetnih barv emerald, rumene, rožnate ali plave. 35 do 40.
Moda 505—Novelty stripe moda z pentljo za vratom. 100% volna. Izbira v jade, jocky ali plavi z belim. 34 do 40.

1.99

3.95 do 4.95 Slipovers

Moda 8210—Kratki rokavi slipover. Kratki rokavi vzorec iz 100% volne. Jade, toast, rdeči ali tangerine. Mere 34 do 40.
Moda 3001—Črtani jopiči z novo v-linijo za vratom. Izbira v plavi in beli, modri in lime, rdeči in sivi, ali rujavi in rumeni.
Moda 8362—Vsi iz nylon pleteni, kakor kita, kratki rokavi slipover. Rumenkaste barve, rdeči, beli, češnjevi, plavi ali vodeni. Mere 34 do 40.

2.99

5.95 do 7.95 Cardigans

100% volneni z dolgimi rokavi
Mehki, volneni jopiči v prijazni cardigan modi. Izbire v rujavi, črni, emerald ali beli barvi. Mere 34 do 40.

3.99

Žal, ne sprejmemo naročil po pošti ali telefonu

Basement Sportswear Department

V blag spomin

13. OBLETNICE SMRTI NAŠEGA PRELJUBLJENEGA OČETA

Joseph Kalister

kateri je zatisnil svoje mile oči za vedno dne 30. avgusta 1937.

Počivaj mirno, dobri oče,
spavaj sladko, večno spanje,
božja volja se zgodila,
da odvzel Te nam je Bog.

Zdaj že 13 let je minilo,
kar si zapustil nas,
slike Tvoje v naših srcih
zbrisati ne more čas.

Prehitro si odšel od nas,
utihnil je Tvoj blagi glas,
spomin na Te pa še živi
in živel bo do konca naših dni.

Žalujoči ostali:

FRANK, FRED, RUDOLPH, sinovi;
MARY, poročena MOLLE in OLGA, poročena LONCHAR, hčeri;
HELEN, poročena KASAKOWSKIE, rejenka.

Cleveland, O., 30. avg. 1950.
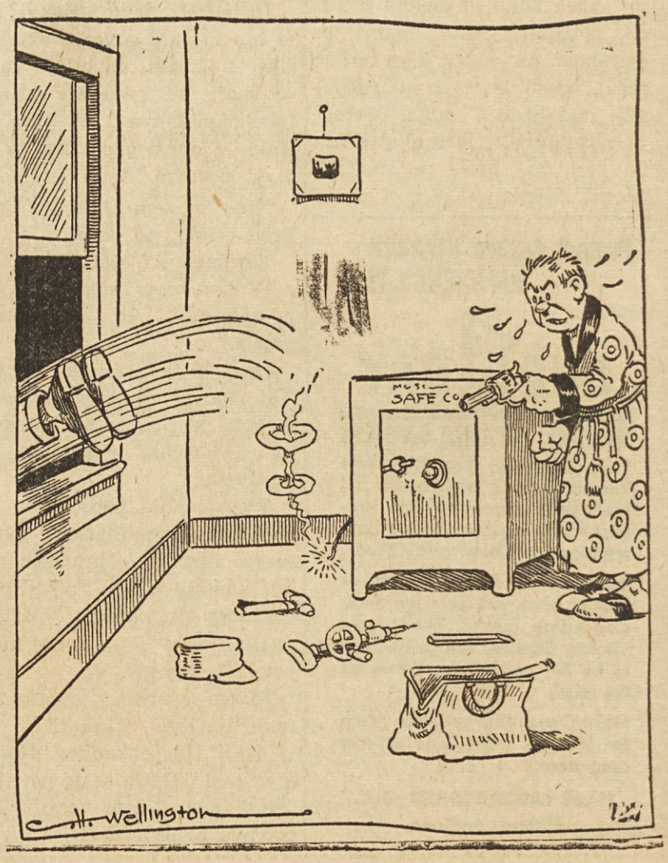
—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride